

2. Яремко І. Й. Економічні категорії в методології обліку: [монографія] / І. Й. Яремко. – Львів : Каменяр, 2002. – 192 с.

3. Верига Ю.А. Резерви підприємств України: облік і подання інформації у звітності / Ю.А. Верига // Вісник ЖДТУ. Економічні науки. – Житомир, 2003. – № 4 (26). – С. 52-58.

Сенічев Д.С.,
здобувач вищої освіти спеціальності «Облік і оподаткування»,
4 курс, факультет економіки,
бізнес-аналітики та оподаткування
Науковий керівник: **Єремян О.М.,**
канд. екон. наук, доцент, доцент
кафедри обліку, аудиту і оподаткування
Херсонський національний технічний університет
м. Херсон

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ РУХУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Для кожного суб'єкта господарювання готова продукція займає важливу роль у складі його оборотних активів і відіграє домінуючу позицію у здійсненні його діяльності. Готова продукція є результатом діяльності підприємства, а відповідно і об'єктом ведення бухгалтерського обліку та здійснення внутрішнього контролю. Випуск і реалізація продукції впливає на фінансові результати суб'єкта підприємництва, адже реалізація готової продукції – це основне джерело формування доходу підприємства.

Таким чином, виходячи з вище переліченого, а також враховуючи те, що провідну роль у забезпеченні отримання прибутку підприємством відіграє виробництво та реалізація готової продукції.

Питання пов'язані з обліком готової продукції та процесу її реалізація на підприємствах розглянуті в працях науковців, таких як: Ф.Ф. Бутинець, Н.М. Ткаченко, Г.П. Журавель, П.Я. Хомин, В.В. Сопко, В. А. Вороніна, В.В. Черниш, Л.І. Шваб, А.М. Герасимович, С.Ф. Голова та інші. Проте ряд важливих проблем обліку готової продукції та процесу її реалізації потребують подальших досліджень.

Метою є визначення теоретичних аспектів організації бухгалтерського обліку руху готової продукції на промислових підприємствах.

Забезпечення виробництва продукцією, необхідною для задоволення потреб населення і держави в цілому з подальшим отриманням прибутку є метою діяльності будь-якого підприємства на сучасному конкурентному ринку.

Методологічні основи формування в бухгалтерському обліку інформації про готову продукцію визначається П(С)БО 9 «Запаси» та П(С)БО 16 «Витрати».

Готова продукція – це продукція, що виготовлена на підприємстві, в установі, призначена для продажу і відповідає технічним та якісним характеристикам, передбаченим договором або іншим нормативно-правовим актом [2]. Порівняння цього визначення із тлумаченням такого виду продукції у міжнародній обліковій практиці свідчить про практичне його співпадання. При цьому уточняється, що вироби, які не пройшли всіх стадій технологічної обробки, випробувань і технологічного приймання, вважається не закінченими і входять до складу незавершеного виробництва.

При організації обліку готової продукції основним є визначення її характеру. В економічній літературі готову продукцію класифікують відповідно до ряду ознак, які представлені на рис. 1.

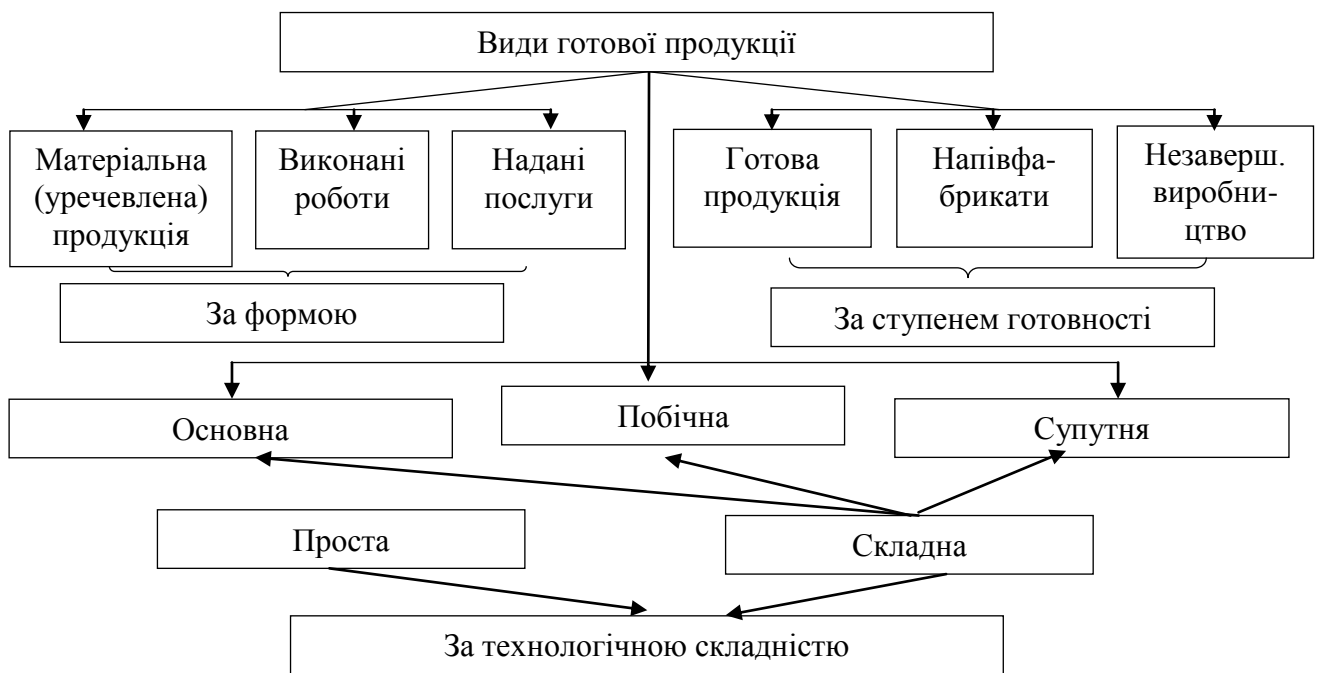

Рис. 1. Класифікація готової продукції [7]

За ступенем готовності продукції поділяють на готову продукцію, напівфабрикати та незавершене виробництво.

За формою готова продукція поділяється на матеріальну (уречевлену) продукцію, виконані роботи та надані послуги [5].

Проста продукція – це продукція, що одержується в результаті елементарного технологічного процесу, під час якого відсутні виробничі відходи.

Складна продукція – це продукція, що розділяється на декілька видів продукції (основна, побічна та супутня) [1]. За своїми технічними та іншими характеристиками супутня та побічна продукція майже не відрізняються від основної, а тому їх кількісні параметри визначають аналогічно основній продукції.

Супутня продукція – продукція, отримана в одному технічному циклі одночасно з основною.

Побічна продукція – продукція, що утворюється в комплексних виробництвах паралельно з основною і, на відміну від супутньої, не потребує додаткових витрат.

Одним з важливих завдань сучасних підприємств є організація ведення обліку готової продукції з метою її найефективнішої реалізації [8].

Побудова обліку готової продукції можлива за різними варіантами. Продукція, яка має кількість, якісні та вартісні характеристики може бути здана на склад, а звітти відбуватиметься її відвантаження та реалізація. Водночас, можливий і інший підхід, коли готова продукція не передається на склад, а нагромаджується безпосередньо у виробника, звідки її відвантажують або передають покупцеві та реалізують. Продукція, яка не має кількісних характеристик, - робота, послуга або великогабаритні вироби – будинок, пароплав – безпосередньо передається з виробництва покупцеві [6].

Провідне значення на сучасному підприємстві приділяється реалізації готової продукції. Саме готова продукція та процес її реалізації є найважливішими економічними показниками в діяльності підприємства. В обсяг реалізації включається відвантажена та випущена продукція незалежно від того, зарахований платіж на розрахунковий рахунок установи чи ні. дає змогу виконувати зобов'язання перед державним бюджетом та банком. Реалізація готової продукції – це мета діяльності підприємства, кінцевий етап кругообігу його засобів, по завершенні якого визначаються результати ефективності виробництва [4].

У промислових підприємствах випуск продукції з виробництва та передача її на склад оформлюється накладними-вимогами, відомостями, приймально-здавальними документами, актами приймання, в яких вказується: дата, шифр цеху і складу, найменування продукції, номенклатурний номер, одиниці виміру, кількість, ціна за одиницю.

На складі в облікових регістрах (картках або книзі складського обліку) готова продукція обліковується в кількісному вираженні. У картках або книгах складського обліку здійснюються записи про надходження і відпуск готової продукції та щоденно виводяться її залишки.

Відвантаження із складу підприємства – продавця реалізованої продукції або товарів здійснюється на підставі документа «Товарно-транспортна накладна»; передачу продукції і товарів із складу до торгівельного приміщення здійснюється шляхом використання документа «Накладна-вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів» .

За результатами змін, які відбулися із готовою продукцією і товарами на складі на протязі місяця, до бухгалтерії підприємства подається «Звіт про рух матеріальних цінностей» , за даними якого бухгалтером вносяться відповідні зміни до «Оборотної відомості по товарно-матеріальних рахунках» .

Для узагальнення інформації про наявність та рух готової продукції підприємства планом рахунків передбачено рахунок 26 «Готова продукція». За дебетом рахунка 26 відображається надходження готової продукції з власного виробництва, а за кредитом – її реалізація, використання для

внутрішніх потреб та інших цілей. Залишок є тільки дебетовим і показує фактичну виробничу собівартість готової продукції на кінець звітного періоду [9].

Отже, до готової продукції належить та продукція, обробка якої закінчена, відповідає стандартам, пройшла технічний контроль і здана на склад. Продукція є результатом виробництва. Остаточним етапом кругообігу готової продукції є реалізація виробленої продукції, що здійснюється відповідно до договору про поставку. Від їх виконання залежить кінцеві результати діяльності підприємства, тобто отримання прибутку і його розподіл.

Список використаної літератури

1. Господарський кодекс України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon1.rada.gov.ua/laws>
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: затв. Наказом Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999 р. № 246; зі змінами та доповненнями. - Режим доступу: <http://www.mfu.gov.ua>.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» – Положення, Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318 [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>.
4. Задоець Ж.В. Проблеми обліку та аналізу готової продукції та її реалізації / Ж. В. Задоець // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – Вип. 4. – С. 981-984.
5. Мельник Т.Г., Засадний Б.А., Гура Н.О., Швець В.Г., Дерун І.А. Розвиток національної системи бухгалтерського обліку і контролю в Україні в умовах євроінтеграції: монографія. – К.: Кондор, 2017. – 226 с.
6. Нестеренко Ж.К. Особливості готової продукції та вдосконалення обліку її реалізації / Ж. К. Нестеренко // Сталий розвиток економіки. – 2015. – Вип. 7. – С. 180-184.
7. Осадча Г.Г., Течишина Ю.Л. Облік готової продукції та його науково-методичні аспекти на сучасному промисловому підприємстві / Г.Г. Осадча, Ю.Л. Темчишина // Глобальні та національні проблеми економіки. Серія «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит». – 2017. -№ 16. – 894-898 с.
8. Петришина Н.С. Проблеми обліку готової продукції та її реалізації [Електронний ресурс] / Н.С. Петришина, Р.В. Перун // ПВНЗ «Хмельницький економічний університет». – 2014. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nie_2014_1_9.pdf.
9. Реслер М. В. Випуск готової продукції: організація та методика / М. В. Реслер. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Znpchdtu/2008_21_1/articles/Finansi/6_Resler.pdf.